

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

บทบัญญัติความผิดต่อร่างกายในประมวลกฎหมายอาญาของไทยแบ่งแยกระดับและเจตนาในการทำร้ายร่างกายผู้อื่นไว้ 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตามมาตรา 391 ระดับที่ 2 เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตามมาตรา 295 ซึ่งในชั้นยกร่างผู้ร่างมีเจตนารมณ์ที่จะให้มาตรา 391 เป็นอิสระจากมาตรา 295 การทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำร้ายได้รับอันตรายสาหัส ตามมาตรา 297 เป็นความผิดที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลของการกระทำ ประมวลกฎหมายอาญาไม่มีบทบัญญัติลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัสไว้ต่างหาก โดยสภาพข้อเท็จจริงแล้วเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นมีถึงระดับที่ 3 คือ เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรง เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นในระดับที่ 3 นี้ กฎหมายอาญาของต่างประเทศมีทั้งที่ได้บัญญัติไว้ให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดโดยตรง เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา โปแลนด์ นอร์เวย์ ออสเตรเลีย มาเลเซีย และอินเดีย และบัญญัติให้เป็นความผิดที่ผู้กระทำรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลของการกระทำในทำนองเดียวกับประมวลกฎหมายอาญาของไทย เช่น เยอรมัน ฝรั่งเศส อิตาลี สวีเดน ตุรกี อาร์เจนตินา ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐเกาหลี การที่ประมวลกฎหมายอาญาของไทยไม่มีบทบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดรับโทษสำหรับการกระทำที่มีเจตนาในระดับที่ 3 นั้น จากการศึกษาถึงเจตนารมณ์ในชั้นยกร่างก็ไม่พบเหตุผลที่ชัดเจน พบแต่เพียงว่าร่างบทบัญญัติมาตรา 297 ให้เป็นบทรับโทษหนักขึ้นจากมาตรา 295 และพิจารณาในส่วนผลของการกระทำที่เป็นอันตรายสาหัส โดยมีการพิจารณาถึงกฎหมายอาญาของอิตาลี ฝรั่งเศส เป็นหลักในการยกร่าง ด้วยเหตุดังกล่าวจึงอาจเป็นเหตุให้ประมวลกฎหมายอาญาของไทยไม่มีบทบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดในการทำร้ายร่างกายผู้อื่นโดยมีเจตนาในระดับที่ 3 เช่นเดียวกับกลุ่มแรก ส่วนในกลุ่มประเทศที่มีบทบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดรับโทษสำหรับการทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัสหรือร้ายแรงโดยเจตนา นั้น ส่วนใหญ่จะได้รับอิทธิพลทางกฎหมายจากประเทศอังกฤษ ด้วยความเป็นมาทางด้านการปกครอง นอกจากจะมีบทบัญญัติลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นในระดับที่ 3 ไว้แล้ว หากเป็นการกระทำที่มีเจตนาทำร้ายร่างกายที่ไม่ใช่ระดับที่ 3 แต่ผลสุดท้ายเป็นเหตุให้ผู้กระทำรับอันตรายสาหัส ก็มีบทลงโทษไว้ด้วย แต่โทษน้อยกว่าการที่มี

เจตนาในระดับที่ 3 เช่น อังกฤษ นอร์เวย์ ออสเตรเลีย จึงเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติครอบคลุมตามสภาพข้อเท็จจริงที่ว่า การทำร้ายร่างกายผู้อื่นอาจเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายร้ายแรงเกินกว่าเจตนาของผู้กระทำได้ โดยเป็นผลธรรมดา ผู้กระทำจึงจะต้องรับผิดชอบตามผลที่เกิดขึ้นจริง ทำให้สรุปได้ว่า โดยสภาพข้อเท็จจริงเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นมีได้ถึง 3 ระดับ ซึ่งระดับที่ 3 คือเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรง

บทบัญญัติความผิดต่อร่างกายในประมวลกฎหมายอาญาที่มีอยู่ในปัจจุบัน ผู้เขียนเห็นว่ามีความไม่เหมาะสมตามหลักทางวิชาการ 3 ประการ คือ

1. ความไม่สอดคล้องกับโครงสร้างความรับผิดชอบทางอาญา ในปัจจุบันการลงโทษทางอาญามีแนวโน้มใช้ทฤษฎีเรื่องการพยายามกระทำความผิดที่เป็นไปไม่ได้โดยแน่แท้ ซึ่งเป็นการลงโทษผู้ที่มีเจตนาละเมิดสิ่งที่กฎหมายคุ้มครองตามทฤษฎีภาวะวิสัย และระเบียบแบบแผนทางกฎหมายของการอยู่ร่วมกันในสังคมด้านจิตใจของประชาชนตามทฤษฎีอัตตวิสัย ซึ่งพ้นขั้นตอนของการเตรียมแล้ว แต่โครงสร้างความผิดการทำร้ายร่างกายผู้อื่น ในปัจจุบันผู้ที่มีเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นในระดับที่ 2 แต่บังเอิญผลร้ายแรงกว่าเจตนาเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสรับโทษเท่ากับผู้ที่ทำร้ายร่างกายผู้อื่นโดยเจตนาให้ได้รับอันตรายสาหัส

2. ความไม่สอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษทางอาญา เนื่องจากผู้ที่มีเจตนากระทำผิดแตกต่างกันแต่เกิดผลเช่นเดียวกันในมาตรา 297 รับโทษเท่ากันเป็นการไม่ได้สัดส่วนกับความผิดและไม่เป็นธรรม

3. ปัญหาการพยายามกระทำความผิด ด้วยเหตุที่ไม่มีบทบัญญัติฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรงโดยเจตนา เนื่องจากมาตรา 297 เป็นบทลงโทษหนักขึ้นเนื่องจากผลของการกระทำ จึงไม่มีความผิดฐานพยายามทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรง หากจะพิจารณาว่าผู้ที่มีเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรง แต่กระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำตลอดแล้วแต่การกระทำไม่บรรลุผลเป็นความผิดฐานพยายามตามมาตรา 80 และ 297 ก็ขัดต่อหลัก "ไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย" คงรับผิดชอบเพียงฐานพยายามทำร้ายร่างกายตามมาตรา 80,295 ซึ่งรับโทษน้อยกว่าเจตนาที่แท้จริง

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนเสนอแนะว่า ประเทศไทยมีพัฒนาการมาเป็นเวลานานแล้ว ก็ควรจะได้บัญญัติฐานความผิดขึ้นให้สามารถลงโทษผู้ทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายสาหัสโดยเจตนา เพื่อให้รับผิดชอบเฉพาะสอดคล้องกับหลักทางกฎหมายอาญา และสามารถแก้ไขปัญหาในการใช้กฎหมายให้เหมาะสมกับความผิดด้วย โดยได้วิเคราะห์ถึงเหตุผลในบทที่ 4 ไว้แล้ว

ฐานความผิดที่ผู้เขียนเสนอให้บัญญัติขึ้นใหม่จะเป็นดังนี้

“ มาตรา 297 ทวิ ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรง มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งสามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท”

อันตรายร้ายแรงนั้น คือ

- (1) ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียมานประสาท
- (2) เสียอวัยวะสืบพันธุ์หรือความสามารถสืบพันธุ์
- (3) เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้วหรืออวัยวะอื่นใด
- (4) หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว”

หรือบัญญัติว่า

“ มาตรา 297 ทวิ ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรงดังระบุไว้ในมาตรา 297(1)(2)(3) หรือ(4) มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งสามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท”

บทบัญญัติฐานความผิดใหม่จะไม่มีผลกระทบต่อบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติให้การกระทำที่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัสในความผิดฐานต่าง ๆ และผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากผล แต่เนื่องจากการบัญญัติฐานความผิดใหม่ คือมาตรา 297 ทวิ มีเจตนารมณ์ที่จะลงโทษผู้ที่มีเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรงโดยเจตนา เพื่อให้การบัญญัติเพิ่มเติมดังกล่าวนี้สอดคล้องตามความมุ่งหมายจะต้องมีการบัญญัติฐานความผิดที่มีความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นพื้นฐานและมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดั่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา 289 โดยที่ผู้กระทำมีเจตนาทำร้ายให้ผู้อื่นได้รับอันตรายร้ายแรง เพิ่มเติมอีก 2 มาตรา คือ

1. “มาตรา 298 ทวิ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 297 ทวิ ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดั่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา 289 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี”

2. “มาตรา 290 ทวิ ผู้ใดมิได้มีเจตนาฆ่า แต่ทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรงจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงสิบห้าปี

ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใด ดั่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา 289 ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี”

การบัญญัติกฎหมายอาญาเพิ่มเติมตามที่ผู้เขียนเสนอแนะนี้ จะเป็นทางแก้ไขให้ฐานความผิดต่อร่างกายในประมวลกฎหมายอาญาของไทยครบถ้วนสมบูรณ์ตามสภาพความเป็นจริง สอดคล้องกับโครงสร้างความรับผิดชอบทางอาญา ทฤษฎีการลงโทษทางอาญาแก้ปัญหาการวินิจฉัยความรับผิดชอบฐานพยายามทำร้ายร่างกายให้ได้รับอันตรายร้ายแรงได้ เป็นการอุด

ช่องว่างของกฎหมาย สร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมที่ผู้กระทำผิดที่มีเจตนาร้ายมากกว่าจะต้องได้รับโทษที่สูงกว่าเจตนาร้ายน้อยกว่า การทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรงโดยเจตนา เป็นการกระทำที่ควรตำหนิมากที่สุดในส่วนความผิดต่อร่างกาย เพราะทำให้ผู้อื่นเสียความสมบูรณ์หรือความสามารถตามธรรมชาติตามปกติที่ดีของมนุษย์ จึงควรมีบทบัญญัติฐานความผิดต่างหากที่ลงโทษสูงกว่าการทำร้ายร่างกายผู้อื่นที่มีเจตนาธรรมดา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนได้ศึกษาตามขอบเขตที่กำหนดไว้ คือ ในเรื่องการทำร้ายร่างกายผู้อื่นให้ได้รับอันตรายร้ายแรงโดยเจตนา มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะการกระทำ และเกิดอันตรายต่อร่างกายเท่านั้น หากดูตามบทบัญญัติมาตรา 391 มาตรา 295 หรือมาตรา 297 ต่างก็มีบทบัญญัติถึงผลอันเกิดต่อจิตใจ หรืออันตรายต่อจิตใจอยู่ด้วย โดยเฉพาะมาตรา 297(6) บัญญัติอันตรายสาหัสประการหนึ่งคือ จิตพิการอย่างติดตัว จากการศึกษากฎหมายอาญาต่างประเทศ มีบางประเทศ เช่น โปแลนด์ มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการเจ็บป่วยทางจิตใจที่ถาวร ออสเตเรีย มีบทบัญญัติอันตรายสาหัสที่ทำให้จิตใจวิกลจริต แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเน้นถึงอันตรายร้ายแรง หรือสาหัสต่อร่างกาย ซึ่งเห็นได้ชัดเจน และก็สอดคล้องกับที่ผู้เขียนได้วิเคราะห์ไว้แล้วในบทที่ 3 อย่างไรก็ตามการวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความเจริญทางวิทยาการด้านต่าง ๆ มีมากในปัจจุบัน อาจจะมีผู้หาวิธีการทำร้ายผู้อื่นโดยมีเจตนาให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อจิตใจก็ได้ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องศึกษาค้นคว้ากันต่อไป